

visszavonulás folytatását, ami gépfegyverek fedezete mellett történt. Északon a támadás teljes sikerrel haladt előre, a Gyergyó-Holló—Gyergyó-Tölgyes utat gépfegyver-tűzzel nemsokára el lehetett zárni, de a ezomszódos szakaszokon az oroszok erős tűzérővel még erős ellenállást fejtettek ki.

A németek keleti irányban gyors tempóban haladtak előre és elfoglalták az 1505 méter magas hegyet, amely ellentétben ennek a vidéknek többi hegyeivel, csak igen kis részen erdős. Az oroszok itt is kitűnő védelmi állásokat építettek, sőt az utolsó pillanatban is védműveken dolgoztak, de ezek befejezésében tűzérőnk megakadályozta őket.

Tizenöt centiméteres ekrazit-gránátjainak hatása alatt ezt a rendkívül fontos magaslatot is elhagyták az oroszok. Mintán így az egész hegyvidék a gyergyó-tölgyesi ut elágazódásáig birtokunkba került, a német gyalogság váratlan előretöréssel erős nyomást gyakorolt az ellenség jobbszárnyára, hogy megkönnyítse az itt nagy nehézségekkel küzdő osztrák-magyar csapatok munkáját. Ezekben a kitűnően tervezett operációkban nagy szerepük volt a repülőknél is, akik a földterítést végezték. A repülők kisebb parancsnokságokhoz is be voltak osztva, orosz repülők ugyyszólván az egész fronton alig voltak.

A beláthatatlanul sűrű erdőben, ahol a menekülés aránylag nagyon könnyű, természetesen nagyobb fogolyszám nem volt. Előretolt orosz őrzőerők kerültek mindössze kezünkre, akik az elfogatásnál letépték a vállszallagukat, nehogy megidhassuk, milyen ezredekből valók, s ebből a velünk szemben álló csapatok erejére következtethessünk.

A nehéz harcoknak az az eredménye, hogy a tölgyesi szoros ma a mi kezünkben van. Bajorok, honvédek, osztrák-magyar csapatok nagyszerű teljesítményeinek köszönhetjük ezt. A mi csapataink különösen nehéz viszonyok között harcoltak, majdnem négy hétig jártak a Gyergyó hegységnek forrásvizben szegény dombjai és hegyei közt, ahol az élelmiszer utánpótlása is elküzdhetetlen nehézségekbe ütközött.

Oeriel Walter.

Fővárosi ügyek.

Közélelmezés, vigalmi adó és a Vigadó bérllete.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

I. Közélelmezési vita.

A főváros pénzügyi bizottsága pénteki ülésén, bár a napirenden nem is szerepelt a közlelmezés kérdése, fölülte érdekes nyilatkozatok hangzottak el a fővárosnak élelmiszerrel való ellátásáról.

Dr. Hajós Zsigmond figyelmeztette a tanácsot arra az ígéretére, hogy télvíz idején meg fogja kimélni a közönséget az üzletek előtt órák hosszat való ácsorgástól.

Folkusházy Lajos tanácsnok kijelentette, hogy ennek a sanyargatásnak az a főoka, hogy egyes legszükségesebb élelmickeknek, — aminő például a zsír és a cukor. — nem áll elegendő készlet a rendelkezésre és emiatt jegyeket sem bocsáthattak ki. Az Országos Élelmiszer Hivatal főnöke épen most táviratban értesítette őt, hogy a szükséges zsírmennyiséget successive kiutalja a fővárosnak, így hát a zsírijegyeket még e hó végén ki is osztják, a cukorjegyekre pedig december elején kerül a sor. A tejjelátást illetőleg minden lehető el fognak követni, hogy a gyermekek és betegek részére föltétlenül biztosítsák a megfelelő készletet. A petróleumhiányt egyelőre nem áll módjukban megszüntetni.

Dr. Berczel Jenő tanácsnok bejelentette, hogy a burgonya nagyobb mennyiségben való beszerzése rendkívüli akadályokba ütközik. A kormány a szükséges intézkedéseket mindig elköveti ugyan. A közlelmezési hivatal kiutalt ugyan a város részére ezer vagon burgonyát, de a fölhozatal a vasúti közlekedés miatt csak lassan és nehézkesen megy.

Vázsonyi Vilmos konstatálja, hogy az uzsonnakávé megszüntetése nem járt a kívánt eredménnyel. Ez különben is csak fél rendszerbály. A tanácsnak kötelessége a vendéglőkben, szállodákban és kávéházakban is betölteni az uzsonnakávé. Megjegyezte még, hogy az állami

kórházakban a sebesültek ellátása állami feladat. Ettől a fővárost tehermentesíteni kell.

Folkusházy válaszában kilátásba helyezte, hogy rövidesen megszüntetik az uzsonnakávé a főváros egész területén. Az állami kórházakban fekvő sebesültek ellátása olyan szent kötelesség, amelynek teljesítése elől a fővárosnak semmiféle címen nem szabad elzárkózni.

Dr. Glücksthal Samu és dr. Feleki Béla bizottsági tagok megnyugtató nyilatkozatot kértek arra nézve, hogy a háztartásokban levő készletek összeírása nem az esetleges rekvirálás céljából, hanem csupán azért történik, mert azok, akiknek készletük van, zsír- és cukorjegyre nem tarthatnak igényt. Folkusházy Lajos tanácsnok kijelentette, hogy az összeírásnak tényleg csakis ez a célja. Ezzel a vita véget ért.

Sajnos az elhangzott nyilatkozatokból azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy a főváros közönségének ellátása körül mulasztások és hibák történtek, amelyeket reparálni kell. Nézetünk szerint az uzsonnakávé betöltését nem előzték meg olyan intézkedések, amelyek a kedvező eredményt biztosíthatták volna. A helyzet ugyanis az, hogy a kávéosok, illetőleg ezek számára a nagykereskedők a tejet jóval a maximális áron felül vásárolták a termelőktől. Ez most megszűnt és így a termelők inkább a vidéken árusítják el készletüket. A rendelet életbeléptetése óta hét-nyolc ezer literrel kevesebb tej érkezik a fővárosba, mint eddig. A közönséget tehát oktanulni székirozzák meg. Egy másik hibás intézkedés, hogy a hatvan évnél idősebb egyének számára nem adnak tejjutalványokat, sőt semmiféle garancia sincs arra nézve sem, hogy az utalvány birtokában a gyermek és beteg hozzájuthasson a szükséges tej mennyiséghez. E sorok íróját fölkereste egy fővárosi tanítónő és a vele egy házban lakó törvényszéki tisztviselő felesége. Mind a ketten keservesen panaszkodtak, hogy amíg ők a tejjutalvánnyal hiába mennek csecsemő gyermekeik részére a megjelölt tejcsarnokba tejet, ugyanakkor a szomszédjukban lakó előkelő fővárosi bizottsági tag, akinek egy apró gyermeke sincs, naponként négy liter tejet kap ugyanott. Ez jellemzi a helyzetet. Akinek nagy összeköttetése van, vagy ügyesen megnyerni a tejcsarnok vezetőjét, az kap tejet és elvonhatja az amugy is csekély készletet a gyermekektől, betegektől és aggasztánoktól.

Szégyenletes dolog, hogy a burgonyaellátás is kinosan megy, holott Bécsnek már minden polgára el van látva ezzel a nélkülözhetetlen élelmiszerrel. A főváros tehát egyrészt nem teljesíti kötelességét abban az irányban, hogy a készletek igazságosan e arányosan oszoljanak meg, másrészt nincs annyi tekintélye sem, hogy a kormánynál a minimális készlet rendelkezésre bocsátását elérje.

A vigalmi adó

A pénzügyi bizottság pénteki ülésén egyhangulag elfogadta a vigalmi adóra vonatkozó előterjesztést. A színház-direktorok memorandumot kívánnak a fővároshoz beterjeszteni, ezért a bizottság a részletes vitát meg sem kezdte, azt egy hétre elhalasztotta és ez okból a közgyűlést sem szerdán, hanem szerdához egy hétre fogják megtartani. Érdekes, hogy a színházak, mozik és mulatók már egy félévvel ezelőtt, mikor először került szóba a vigalmi adó, jelentékenyen fölemelték a helyárakat azzal az indokolással, hogy az új adót különben nem tudnák fizetni. Dr. Lengyel Endre fölmutatott egy jegyet, amelyre már rá is volt nyomva, hogy a jegy árában benne van a vigalmi adó is. Mint-hogy annak idején az adó életbeléptetése elmaradt, viszont a jegyárak emelése tovább is megmaradt, könnyen lehet, hogy amint az adó csakugyan életbe lép, ismét szerencsénk lesz a jegyárak emeléséhez. Mert hát nincsen az az adó a világon, amit végeredményben háromszorosan vagy ötszörösen ne háritának át a közönségre.

A Vigadó bérllete.

A pénzügyi bizottság ismét foglalkozott a Vigadó bérlletével. A tanács bejelentette, hogy Evvéné kegyesen megengedte, hogy majd csak a jövő évben legyen aktuálissá a félmondás kérdése és ő börtölje marad tovább is a Vigadónak.

a kávéháznak, a ruhatárnak és a kioszknak évi 37,000 koronáért (a 45-ből 8-at az idegenforgalmi iroda is fizet a vendéglő helyiségeért.) Ugyanekkor bejelentette az előadó, hogy Bálint Dezső orfeumtulajdonos ajánlatot tett s ebben az első tíz évre 60—60 ezer koronát, a további 5 évre 65—65 ezer koronát fizet.

Mi már kifejtettük álláspontunkat. A főváros vezetőségének, illetőleg a közgyűlésnek kötelessége nyilvános árlejtést hirdetni, mert a közvagyon nem a tulajdona, hanem azé a polgárságé, amelyre most kivetnek adót, ha mulat, ha vizet iszik, ha villamoson megy, vagy az üzletét, lakását világítja, miután a fővárosnak minden fillérre szüksége van. Habár Bálint egy negyedmillió koronánál többet ígér a bérléért (15 évre), még ezt az ajánlatot sem lehet elfogadni. Csak egy korrekt elintézési mód van: a pályázat. Ha a főváros vezetői negyedmilliókat akarnak ajándékozni, tegyék ezt a saját zsebükből, és ne a közpénzekből.

Az az érv, hogy a fővárosnak a háboru alatt méltányosnak kell lennie az eddigi bérlővel szemben, feltűnően hamis, mert dacára annak, hogy a bérlőhöz a vállalkozó épen azért jutott olesón, miután elvárták tőle, hogy polgári árakat fog kérni a fogyasztóktól, köztudomásu, hogy a bérlő alaposan kihasználta még a háborus konjunkturákat is. Ahol egy „hadi tea“ (egy pohár tea rum és citrom nélkül) 80 fillér, egy darabka sütemény hozzá 40 fillér és egy gyűszűnyi fekete kávé 80 fillér, ott érthető, hogy a közönség is lázadozik.